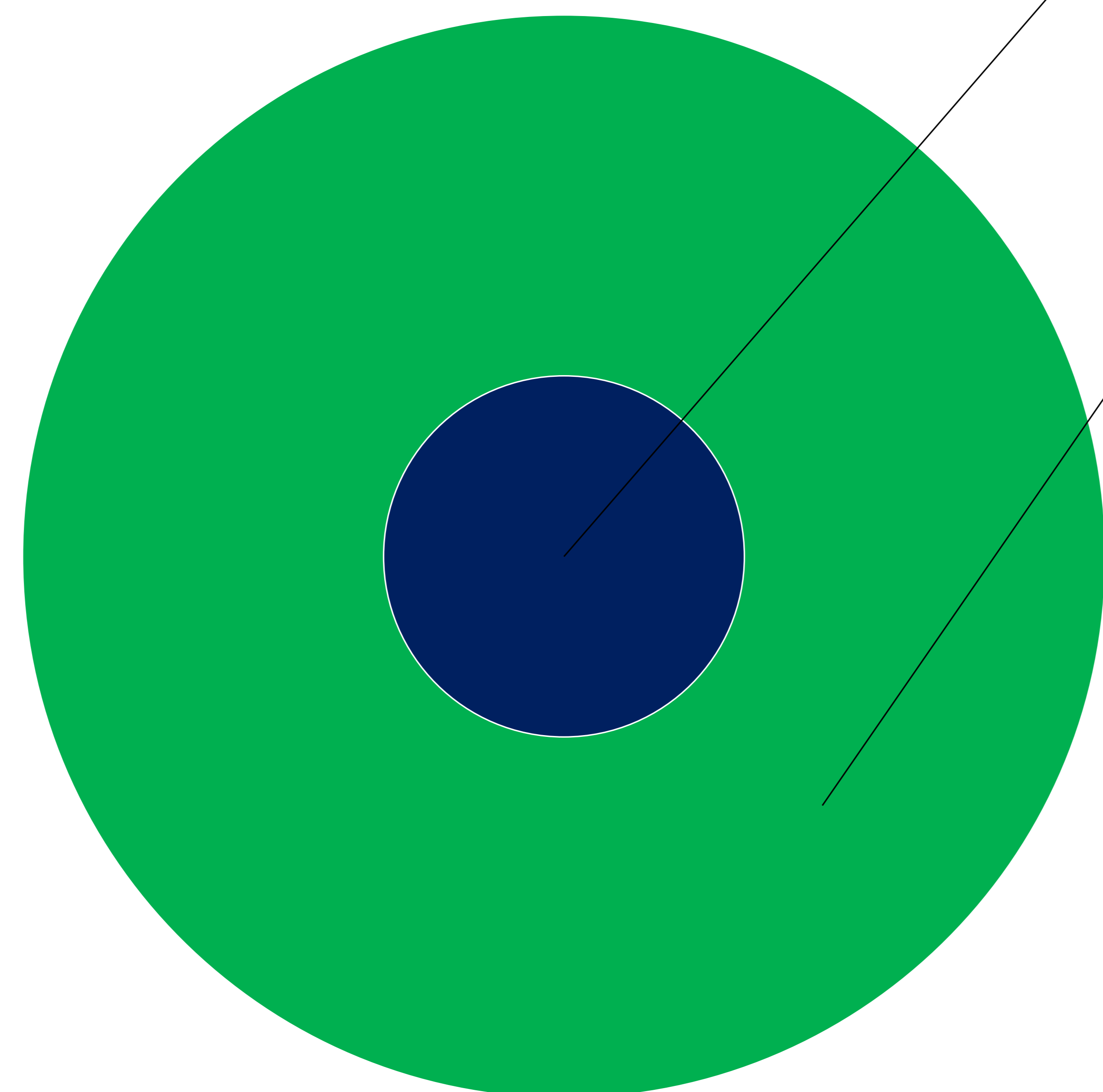

“МАНФААТЛАР ТЎҚНАШУВИ ТЎҒРИСИДА”ГИ
ҚОНУННИ МАЗМУН-МОҲИЯТИ, АҲАМИЯТИ ЮЗАСИДАН

“МАНФААТЛАР ТЎҚНАШУВИ ТЎҒРИСИДА”ГИ ҚОНУН

ТЎҒРИДАН-ТЎҒРИ АМАЛ ҚИЛУВЧИ ҲУЖЖАТ

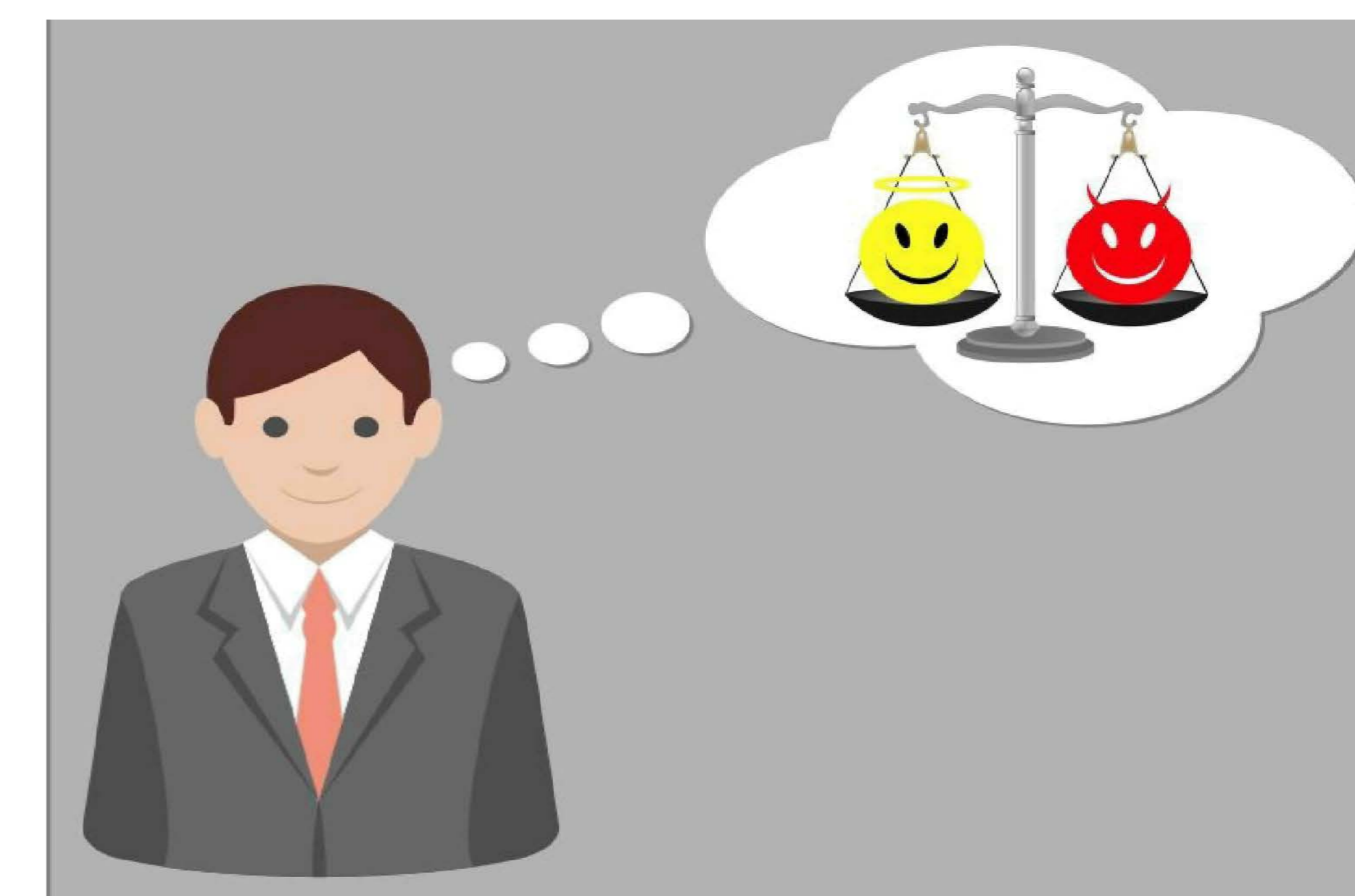

ШАХСИЙ
МАНФААТ

БЕВОСИТА
(ўзиники)

БИЛВОСИТА
(яқин қариндошлари ва улар
алоқадор ташкилотлар)

МАНФААТЛАР
ТЎҚНАШУВИ

Асосий тушунчалар

давлат органининг ёки бошқа ташкилотнинг ходими

- давлат органларида ёки бошқа ташкилотларда меҳнат шартномаси (контракт) асосида ёхуд сайлаб қўйиладиган ёки тайинланадиган лавозимларда ишлаётган бошқарув ходимлари;

манфаатлар тўқнашуви

- шахснинг шахсий (бевосита ёки билвосита) манфаатдорлиги унинг ўз лавозим ёки хизмат мажбуриятларини лозим даражада бажаришига таъсир кўрсатаётган ёхуд таъсир кўрсатиши мумкин бўлган ҳамда шахсий манфаатдорлик билан фуқароларнинг, ташкилотларнинг, жамиятнинг ёки давлатнинг ҳуқуқлари, қонуний манфаатлари ўртасида қарама-қаршилик юзага келаётган (мавжуд манфаатлар тўқнашуви) ёки юзага келиши мумкин бўлган (эҳтимолий манфаатлар тўқнашуви) вазият;

манфаатлар тўқнашувини тартибга солиш бўйича махсус бўлинма

- давлат органларининг ёки бошқа ташкилотларнинг коррупцияга қарши ички бўлинмалари (ва) ёки кадрлар бўлинмалари;

шахсий манфаатдорлик

- давлат органининг ёки бошқа ташкилотнинг ходими ёхуд у билан алоқадор шахслар ушбу ходим томонидан бевосита ёки билвосита қарор қабул қилиниши ёки ходимнинг ушбу жараёнда бошқача тарзда иштирок этиши натижасида олиши мумкин бўлган ҳар қандай наф ёки афзаллик;

яқин қариндошлар

- ота-оналар, ака-укалар, опа-сингиллар, ўғиллар, қизлар, эр-хотинлар, шунингдек эр-хотинларнинг ота-оналари, ака-укалари, опа-сингиллари ва фарзандлари

Манфаатлар тўқнашуви билан боғлиқ муносабатларни тартибга солишнинг асосий принциплари

Манфаатлар тўқнашуви билан боғлиқ муносабатларни тартибга солишнинг асосий принциплари қуйидагилардан иборат:

- қонунийлик;
- фуқароларнинг, ташкилотларнинг, жамиятнинг ва давлатнинг қонуний манфаатлари устуворлиги;
- очиқлик ва шаффофлик;
- холислик;
- коррупцияга нисбатан муросасизлик.

МАЗКУР ҚОНУН

69 та давлат
органларига

220 та
маҳаллий
давлат
ҳокимияти
органларига

26 мингдан
ортиқ давлат
муассасаларига

503 та давлат
унитар
корхонасига

23 та давлат
жамғармасига

153 та давлат
улуши 50
фоиздан
юқори
акциядорлик
жамиятларига
татбиқ
этилиши
белгиланиб

2000 ДАН ОРТИҚ ДАВЛАТ УЛУШИ БЎЛГАН КОРПОРИВ
БУЮРТМАЧИЛАРГА ДАВЛАТ ХАРИДЛАРИДАГИ МАНФААТЛАР
ТЎҚНАШУВИНИ ТАРТИБГА СОЛИШГА ҚАРАТИЛГАН

МАНФААТЛАР ТЎҚНАШУВИНИ ЎЗ ВАҚТИДА АНИҚЛАШ ВА ОЛДИНИ ОЛИШ

1

Ходимнинг ўзи манфаатлар тўқнашувига дуч келганида хабарнома бериш

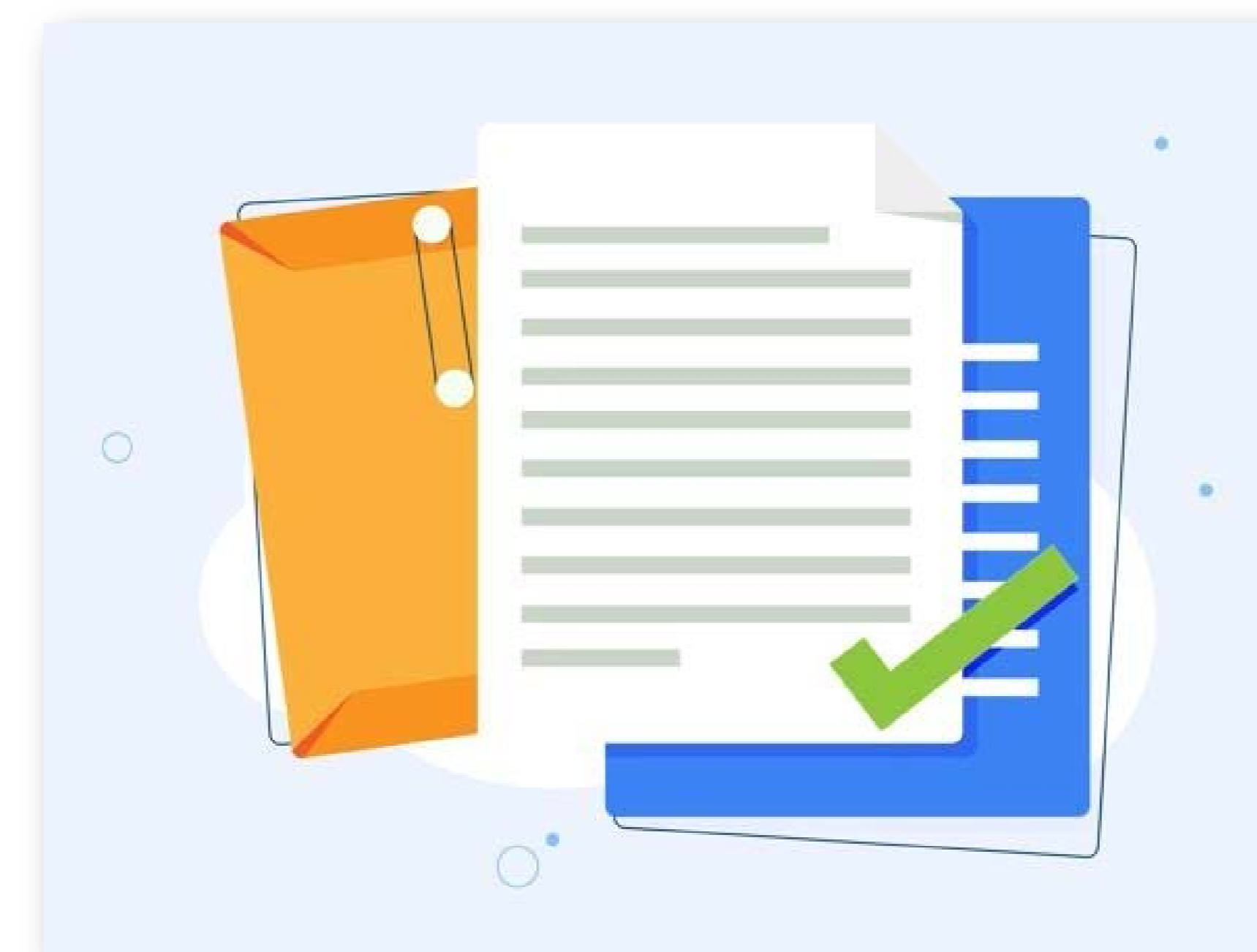
2

Ходим манфаатлар тўқнашуви тўғрисида декларация тўлдириши

3

Ходимга алоқадор шахслар, ушбу ходим ишлаётган ташкилотга мурожаат қилганда декларация тўлдириш

Манфаатлар тўқнашувини тартибга солинганлигини текшириш ва назорат қилиш

Йиллик декларация (эҳтимолий манфаатлар тўқнашуви)

- Ҳар йили **15 январга** қадар тўлдирилади.
- Ҳар йили **15 февралга** қадар умумлаштирилади ва таҳлил қилинади.
- Ҳар йили **1 мартга** қадар аниқланган манфаатлар тўқнашувини тартибга солиш юзасидан одоб-ахлоқ комиссиясига таклиф киритилади.
- Одоб-ахлоқ комиссияси кўрилган чора етарлилиги ёки бошқа чора кўриш юзасидан **хулоса қабул қилади.**

Хабарнома (мавжуд манфаатлар тўқнашуви)

- **Ходимлар** бевосита ёки билвосита қарор қабул қилиш вазиятига дуч келганда бевосита раҳбарига (**ташкилот раҳбарлари** – коррупцияга қарши ички назорат бўлимига) **хабарнома** берилади.
- Тартибга солиш юзасидан қабул қилинган қарорни **одоб-ахлоқ комиссиясига уч кун ичида** тақдим этилади.
- Одоб-ахлоқ комиссияси кўрилган чора етарлилиги ёки бошқа чора кўриш юзасидан **хулоса қабул қилади.**

Алоқадор шахсларнинг декларацияси (манфаатлар тўқнашуви)

- **Алоқадор шахслар** ташкилотга мурожаат қилганида декларацияда ходим тўғрисида маълумотни кўрсатиб ўтади
- Ташкилотнинг **махсус бўлинмаси** манфаатлар тўқнашувини тартибга солиш чоралари юзасидан одоб-ахлоқ комиссиясига киритади.
- Одоб-ахлоқ комиссияси кўрилган чора етарлилиги ёки бошқа чора кўриш юзасидан **хулоса қабул қилади.**

Давлат органи ёки бошқа ташкилот ходимининг фаолиятида манфаатлар тўқнашувининг олдини олиш бўйича чекловлар

- 1 хизмат мавқеини суиистеъмол қилиш орқали шахсий наф олишга;
- 2 манфаатлар тўқнашуви ҳақидаги ахборотни ошкор этиш чоғида маълумотларни яширишга ёхуд била туриб ёлғон ёки нотўғри ахборот тақдим этишга;
- 3 бири бошқасига бўйсунувчи ёки бири бошқасининг назоратидаги ташкилотларда ўриндошлик бўйича ишлашга, бундан қонунчиликда назарда тутилган ҳоллар мустасно;
- 4 тижорат ташкилотларининг таъсисчиси (акциядори, иштирокчиси) бўлишга, бундан акциядорлик жамиятларининг эркин муомалада бўлган акцияларининг ўн фоизигача эгалик қилиш ҳоллари мустасно (*давлат органларининг ходимига, давлат муассасаларининг ва давлат унитар корхоналарининг, ўз устав фондида (устав капиталида) давлат улуши 50 фоиз миқдорда ва ундан ортиқ бўлган акциядорлик жамиятларининг раҳбарларига нисбатан татбиқ этилади*);
- 5 ўзи меҳнат (хизмат) фаолиятини амалга ошираётган ташкилотнинг назоратида бўлган тижорат ташкилотларининг акцияларига ёки устав фондидаги (устав капиталидаги) улушларига ўзи ёки яқин қариндошлари эгалик қилишига, шунингдек ушбу ташкилотларнинг бошқарув органи аъзоси бўлишига, бундан бу фаолият қонунчиликка мувофиқ лавозим мажбуриятлари ҳисобланадиган ҳоллар мустасно.
- 6 ўзи меҳнат (хизмат) фаолиятини амалга ошираётган давлат органларида ёки бошқа ташкилотларда ўзига тааллуқли бўлган ишларни кўриб чиқишда ёки ўзига алоқадор шахсларга тааллуқли бўлган ишларни кўриб чиқишда вакил сифатида иштирок этишга, агар у қонунчиликка мувофиқ қонуний вакил бўлмаса;
- 7 ўзи меҳнат (хизмат) фаолиятини амалга ошираётган ташкилотнинг мол-мулкини сотиб олишда ёки ижарага олишда ўзи иштирок этишга, шунингдек ушбу савдоларда ўзига алоқадор шахсларнинг иштирок этишига ҳақли эмас.

“Манфаатлар тўқнашуви тўғрисида”ги Қонун

Коррупцияга қарши курашиш агентлиги манфаатлар тўқнашуви билан боғлиқ муносабатларни тартибга солиш соҳасидаги махсус ваколатли орган сифатида белгиланмоқда.

А
Г
Е
Т
Л
И
К

1 манфаатлар тўқнашуви билан боғлиқ ахборотни ва материалларни давлат органларидан ва бошқа ташкилотлардан сўраб олади ва ўрганади;

2 давлат органлари ва бошқа ташкилотларнинг манфаатлар тўқнашуви билан боғлиқ муносабатларни тартибга солиш фаолиятини мувофиқлаштиради;

3 давлат органлари ва бошқа ташкилотларнинг манфаатлар тўқнашуви билан боғлиқ муносабатларни тартибга солиш соҳасидаги фаолиятини ўрганади;

4 манфаатлар тўқнашуви аниқланганда битимни бекор қилиш, қарорни ва бошқа ҳужжатни ўзгартириш ёки бекор қилиш тўғрисида тақдимнома ёхуд уларни ҳақиқий эмас деб топиш тўғрисида судга даъво киритади;

5

Манфаатлар тўқнашувини ҳисобга олиш реестрининг, мавжуд манфаатлар тўқнашуви тўғрисидаги хабарноманинг, эҳтимолий манфаатлар тўқнашуви тўғрисидаги декларациянинг намунавий шакллари тасдиқлайди;

6

давлат органлари ёки бошқа ташкилотлар учун манфаатлар тўқнашувини тартибга солиш бўйича услубий тавсияларни эълон қилади;

7

манфаатлар тўқнашуви натижасида фуқароларнинг, ташкилотларнинг, жамиятнинг ёки давлатнинг манфаатларига етказилган зарарнинг ўрни тўлиқ қопланишига эришилиши устидан назоратни амалга оширади;

8

махсус бўлинмалар ходимларининг тизимли равишда малакасини оширишни, уларда тегишли кўникмаларни шакллантиришга қаратилган ўқитишни ташкил этади.

9

манфаатлар тўқнашуви тўғрисидаги қонунчилик талабларига риоя этмаганлик билан боғлиқ маъмурий ҳуқуқбузарликлар ҳақида маъмурий баённома тузади ва уни кўриб чиқиш учун судга юборади.

Давлат органларининг ёки бошқа ашкилотларнинг ваколатлари

Давлат органлари ёки бошқа ташкилотлар

1

Хабардор қилиш тизимини ташкил этиш

2

Белгиланган шаклдаги хабар бериш ҳужжатларини ўзининг расмий веб-сайтларига жойлаштириш

3

Қабул қилинган қарорларни ўзгартириш ёки бекор қилиш чораларини кўриш

4

Битимларни ўзгартириш ёки бекор қилиш ёхуд бундай битимларни ҳақиқий эмас деб топиш чораларини кўриш

5

Одоб-ахлоқ комиссияларининг ва махсус бўлинмаларнинг фаолиятини ташкил этиш

6

Ички идоравий тартибни белгилаш

7

Хизмат текшируви натижаларини коллегиал тартибда кўриб чиқиш чораларини кўриш

8

Ўрناق бўлаётган ходимларни рағбатлантириш чораларини кўриш

9

Етказилган зарарнинг ўрни қопланишини таъминлаш, шунингдек аҳолининг тегишли давлат органига ёки бошқа ташкилотга бўлган ишончини тиклаш чораларини кўриш.

Одоб-ахлоқ
комиссияси:

- 1** ушбу Қонунда белгиланган талабларга давлат органи ёки бошқа ташкилот ходими томонидан риоя этилишини таъминлаш чораларини кўриш
- 2** манфаатлар тўқнашувини тартибга солиш юзасидан давлат органининг ёки бошқа ташкилотнинг раҳбар ходимлари томонидан кўрилатган чораларнинг етарлилиги (тўғрилиги) тўғрисидаги масалаларни кўриб чиқиш
- 3** мавжуд манфаатлар тўқнашуви билан боғлиқ ҳоллар устидан коллегиал назоратни амалга ошириш;
- 4** ушбу Қонунда белгиланган талабларнинг давлат органи ёки бошқа ташкилот ходимлари томонидан бузилишлари мавжудлиги (мавжуд эмаслиги) тўғрисида хизмат текшируви натижаларига кўра хулоса чиқариш
- 5** манфаатлар тўқнашуви тўғрисида хабар қилмаган, била туриб ёлғон ёки нотўғри ахборот тақдим этган ёхуд бундай ахборотни яширган ходимни жавобгарликка тортиш ҳақида давлат органининг ёки бошқа ташкилотнинг раҳбарига таклиф киритиш.

Махсус бўлинма

Махсус бўлинма:

1

Аниқланган манфаатлар тўқнашуви ҳоллари тўғрисидаги ахборотни умумлаштириш

2

Хизмат текширувини ўтказиш

3

Тушунтириш ишларини амалга ошириш

4

Декларацияларни ва хабарномани кўриб чиқиш натижаларига кўра одоб-ахлоқ комиссиясига таклифлар киритиш

5

Манфаатлар тўқнашуви мавжудлиги ёки мавжуд эмаслиги тўғрисида хулоса бериш

6

Аниқланган манфаатлар тўқнашуви ҳолларини таҳлил қилиш ва таклифлар ишлаб чиқиш

7

Ҳар йилги ҳисоботларни тайёрлаш расмий веб-сайтига жойлаштирилишини таъминлаш

АГАРДА МАЗКУР ТАРТИБГА РИОЯ ҚИЛИНМАГАН БЎЛСА

**ЭНДИЛИҚДА
Маъмурий
жавобгарлик
тўғрисидаги
кодексга** асосан
манфаатлар
тўқнашуви
хақида хабар
бермаганлиги учун

1,7 млн сўмгача жаримага тортилади

такроран содир этилса **3,4 млн сўмгача**

ушбу хабарлар тартибга солинмаган
тақдирда мансабдор шахс **3,4 млн сўмгача**

такроран бўлса **5,1 млн сўмгача** маъмурий
жаримага тортилади

АГАРДА МАНФААТЛАР
ТЎҚНАШУВИГА ЙЎЛ
ҚЎЙИЛГАН ҲОЛДА ҚАРОР
ҚАБУЛ ҚИЛИНГАН ЁКИ
БИТИМ ТУЗИЛГАН
ТАҚДИРДА **СУД
ТАРТИБИДА ҲАҚИҚИЙ
ЭМАС ДЕБ ТОПИЛАДИ,**
ОЛИНГАН ФОЙДА ЭСА
ДАВЛАТ ДАРОМАДИГА
ЎТКАЗИЛАДИ

Ўзбекистон Республикаси **КОРРУПЦИЯГА ҚАРШИ КУРАШИШ АГЕНТЛИГИ**

МАНФААТЛАР ТЎҚНАШУВИНИ ТАРТИБГА
СОЛИШДА **МАХСУС ВАКОЛАТЛИ ДАВЛАТ
ОРГАНИ** ЭТИБ БЕЛГИЛАНИБ, МАЪМУРИЙ
БАЁННОМАЛАРНИ ТУЗИШ ВАКОЛАТИ
БЕРИЛМОҚДА

БУНДА

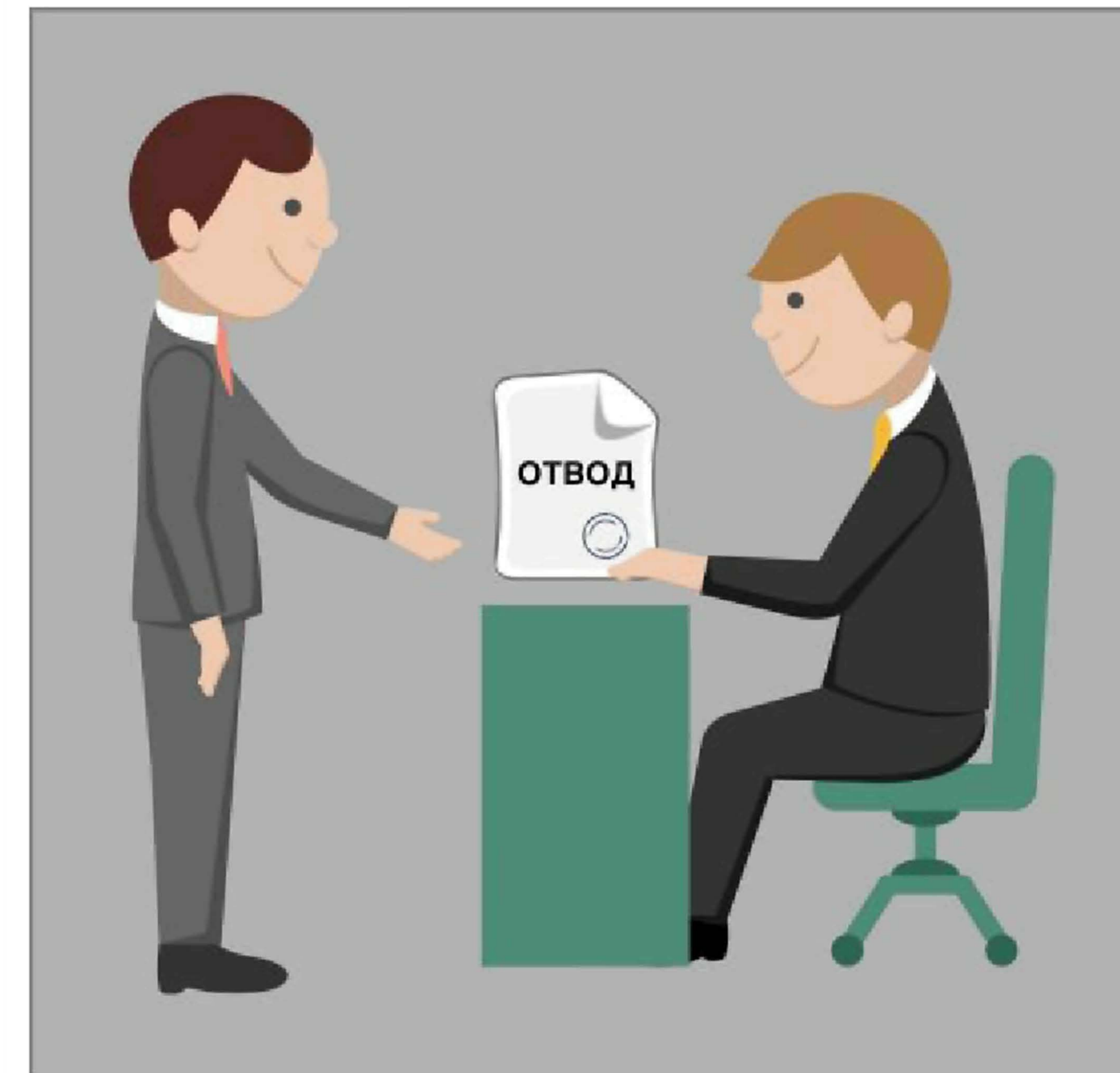
- ДАВЛАТ ОРГАНЛАРИ ВА
ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ
**КОРРУПЦИЯГА ҚАРШИ
КУРАШИШ БЎЛИНМАЛАРИ** ВА
**КАДРЛАР БИЛАН ИШЛАШ
БЎЛИНМАЛАРИ** ИЧКИ
НАЗОРАТНИ АМАЛГА ОШИРАДИ

ТАРТИБГА СОЛИШ БЎЙИЧА ЧОРАЛАР

КОЛЛЕГИАЛ ОРГАНДА ЎЗИГА ЁКИ ЯҚИН ҚАРИНДОШИГА ТААЛЛУҚЛИ МАСАЛА КЎРИБ ЧИҚИЛАЁТГАН БЎЛСА

- ИХТИЁРИЙ РАВИШДА **ЁКИ** МАЖБУРАН ЧЕТЛАШТИРИШ чораси кўрилиши кераклиги белгиланмоқда

ХОДИМНИНГ ЎЗИ НАЗОРАТ ҚИЛАДИГАН ТАШКИЛОТДА ЯҚИН ҚАРИНДОШИ ИШЛАСА

- назоратни чеклашга оид чораларни кўриш лозим

ҚОНУННИНГ ҚАБУЛ
ҚИЛИНИШИ 3 ТА
ИНДЕКСДА
ЎЗБЕКИСТОН
ПОЗИЦИЯСИГА
ИЖОБИЙ ТАЪСИР
ЭТАДИ

Жаҳон банкининг
“Бошқарув сифати
индикаторлари”

“The Economist
Intelligence Unit”нинг
“Демократия индекси”

“Transparency
International”
ташкilotининг
“Коррупцияни қабул
қилиш индекси”

ЭЪТИБОРИНГИЗ УЧУН РАҲМАТ